

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Maig francès: molts més que eslògans

Les protestes dels joves en el Maig del 68 va deixar una profunda petjada a França, despertant-la del seu ensopiment. El principi d'autoritat havia estat qüestionat des de la universitat, els partits polítics i sindicats, les empreses, el món cultural i fins i tot les famílies. Tanmateix, alguns dels seus líders es convertirien d'adults en allò que havien volgut desestabilitzar.

El maig del 68, vist amb 50 anys de perspectiva

♦ Xavier Jiménez González *

Ahir va començar al claustre de Sant Bonaventura de Llucmajor el cicle de conferències: «50è aniversari de les revoltes de Maig del 68», on a través de cinc sessions, que es duran a terme els dilluns a les 20 h, s'analitzarà un dels esdeveniments històrics fonamentals del nostre temps.

A la primavera del 68 la ciutat de París es va convertir en l'epicentre d'una sèrie de manifestacions i protestes on els universitaris francesos varen començar una lluita enfocada cap a dos elements essencials: per una banda el capitalisme com a sistema econòmic preminent -consumisme i desigualtat- i per una altra la política internacional -l'imperialisme com a forma de govern-, amb la guerra del Vietnam com a rerefons.

De Gaulle, el primer president

de la V República, es va veure incapaç de controlar aquelles revoltes, que varen culminar en una vaga d'estudiants a la que varen acompanyar més de 10 milions de treballadors i treballadores de tot el país provocant una paralisi en el sector econòmic. Cada grup defensava la seva causa: els primers pretenien aconseguir millores en les seves condicions laborals i els joves idealistes universitaris francesos un

canvi de mentalitat on la llibertat personal, la protesta i la reivindicació fossin els principals elements de ruptura per trencar amb un passat que no els representava.

Encara que el Maig del 68 va acabar sense un impacte directe en les institucions de l'Estat, i que les seves demandes varen ser reconduïdes, la historiografia el considera un punt d'inflexió pel que fa a tot el relacionat amb els moviments socials i culturals del segle XX, i amb una especial incidència dins la contracultura.

Les sessions estan organitzades en col·laboració entre l'Ajuntament de Llucmajor i l'àrea d'Història Contemporània de la Universitat de les Illes Balears. Per a més informació podeu consultar el programa: http://www.llucmajor.org/imgdb/archivo_doc331241.pdf

* documentalista i professor associat a la UIB.

► TEMA

125 anys d'informació local

El diari Última Hora compleix 125 anys d'història. Va començar com un diari vespertí i el 1968 fou el primer rotatiu en *offset* de l'estat espanyol amb l'adopció del format tabloide. El 1976 passà a ser un diari matutí i el desembre de 1979 aparegué l'edició dominical, fet que el convertí altra vegada en pioner, essent el primer diari de l'estat que sortia els set dies de la setmana.

La informació dels pobles a la premsa generalista

♦ Rafel Puigserver Pou *

Durant la darrera dècada del segle XIX, alguns municipis de Mallorca començaren a comptar amb algunes publicacions de premsa que, de manera modesta, donaven informació dels esdeveniments i notícies que havien passat en els seus pobles i comarques. Aquest és

el cas de Felanitx, Sóller, Manacor i Inca a finals del XIX i Sineu Artà o Algaida ja entrat en el segle XX. Tanmateix, a la majoria de pobles l'arribada de la premsa forana no es donaria fins a finals dels anys setanta i principis del vuitanta, majoritàriament en forma de publicacions mensuals i bimestrals, per bé que també sorgís qualche quinzenari.

La darrera hora de la notícia havia de ser per tant consultada so-

bretot pels diaris en paper. Per això, resulten molt interessants els reculls monogràfics de cada poble que aquest diari Última Hora publica amb motiu del seu 125è aniversari. Cal destacar la importància i dura tasca feta pels responsables de documentació d'aquests monogràfics que mostren de manera molt visual i senzilla, l'evolució informativa de cada municipi de la Part Forana. Els reculls indiquen el titular, un resum de la notícia, la data de publicació en el diari i algunes imatges de l'època, moltes de les quals formen part de l'arxiu fotogràfic del diari.

Avui no és possible entendre la realitat i la història dels pobles de Mallorca sense consultar les pàgines de la secció Part Forana

d'aquest diari. N'estic convençut que es tracta d'una de les seccions més llegides pels lectors, com també ho han estat i seran els diferents

monogràfics dels pobles que permeten recordar a uns i descobrir a altres, algunes informacions desconegudes i que donen peu a dialogar i recuperar la memòria històrica dels nostres pobles, gràcies al patrimoni periodístic que avui es posa altre cop a l'abast de tothom,

també al web del diari. Avui cal agrair la tasca feta durant aquests 125 anys per Última Hora i el seu compromís amb la informació local dels nostres pobles.

* doctor en humanitats i ciències socials i màster en comunicació (UIB)

► TEMA

El nostre patrimoni lingüístic oral

Algunes explicacions pretesament lingüístiques es basen en fets llegendaris que els atorguen una suposada versemblança. Resulta ben interessant conèixer d'on provenen moltes de les expressions populars que, malauradament es van perdent per en algunes ocasions falta d'ús

Llegendes amb sentit lingüístic

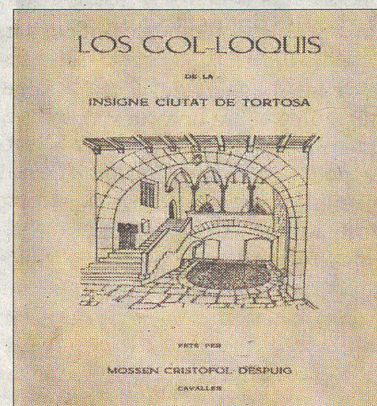
♦ Gabriel Ensenyat Pujol *

Una genuïna expressió popular mallorquina fa referència a un cert nombre (variable) de «putes sagrades». Poden ser cent, mil o sense especificar. L'expressió es fa servir en contextos diferents, sobretot en casos de sorpresa, incomoditat o desaprovació. Segons l'etimologia popular té l'origen en el fet llegendari que quan l'exèrcit cristià vengué a conquerir la Mallorca musul-

mana (1229), ho va fer acompanyat d'un estol de meretrius que, amb la preceptiva aprovació de l'Església, havien de fer un servei a (les tropes de) la conquesta. La llegenda, si es vol irreverent, explicaria una dita que, en qualsevol cas, hem de qualificar de molt mallorquina.

Resulta si més no curiós comparar aquests mots col·loquials amb una dada (més) erudita referida a una circumstància d'un cert tenor similar. En aquest cas fa referència a la conquesta del País Valencià i al posterior poblament cristià, català (majoritari) i aragonès. L'autor del

segle XVI Cristòfol Despuig, a *Los col·loquis de la insigne ciutat de Tortosa*, posa en boca d'un dels personatges de l'obra la següent explicació sobre per què la llengua parlada al regne valencià és el català, malgrat que una part dels pobladors eren d'origen aragonès: «altra raó dona Pere Antoni Beuter [autor d'una història de València a mitjan segle XVI] per lo ser restada en

València la llengua catalana, que diu que per cert número de donzelles que allà foren portades de Lleida per a poblar la ciutat se començà la llengua catalana, per ço que les criatures més aprenen de les mares que no dels pares».

La referència és doblement interessant. En primer lloc per motius evidents de sociolingüística històrica: sempre s'acaba imposant la llengua que parla la majoria de la població i, més encara, si també és la del poder. Però també perquè la concreta procedència lleidatana de les dones no és gratuïta i serveix per explicar la (més moderna) diferenciació dialectal establerta pels lingüistes entre el català oriental (Catalunya Vella i Balears) i l'occidental, aquest últim propi de les comarques lleidatanes i valencianes.

* professor del Departament de Filologia Catalana i Lingüística general de la UIB